

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM)

เรื่อง “การพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)

และแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องตาม

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ”

วันศุกร์ที่ 10 พฤศจิกายน 2560 เวลา 13.00 น. ห้องรพีพัฒน์

ถอดบทเรียนโดย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชมาล หวังวณิชพันธุ์

จากการเข้าร่วมประชุมสัมมนา เรื่อง “การพัฒนา มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) และนำสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ” และบรรยายพิเศษ เรื่อง มาตรฐาน ผลการเรียนรู้ : ความสำคัญ แนวทางการเขียนที่สะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ โดยรองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ทิพากร รองเลขาธิการ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็น ประธานเปิดการ แนวทางการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการรับทราบหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร รองเลขาธิการ กกอ. กล่าวตอนหนึ่งว่า “นับแต่ได้มีประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนว ทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่มุ่งเน้นมาตรฐานผลการ เรียนรู้ (Learning Outcomes) ของผู้เรียน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาหรือปรับปรุง รายละเอียดของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดกิจกรรม ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้อย่างมี ประสิทธิภาพ” โดยได้เชิญ ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากสหภาพยุโรปและประเทศ ออสเตรเลีย มาร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเทียบเคียงแนวคิดและแนวปฏิบัติ โดยมุ่งให้ สถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิตบัณฑิตให้มี คุณลักษณะตามเจตนารมณ์ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษายังได้ติดตามพัฒนาการและ แนวโน้มการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอย่างสม่ำเสมอ รองเลขาธิการกกอ. กล่าวต่อไปว่า แนวโน้ม การจัดการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นการเทียบเคียงผลการเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่างๆ การมี Regional Qualification Framework ตลอดจน การสร้างระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ ผู้เกี่ยวข้องเกิดความเชื่อมั่นในการจัด การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑) การส่งเสริมความร่วมมือและเทียบเคียงการประกันคุณภาพการศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ในระดับภูมิภาค

๒) การตั้งเป้าหมาย Education 2030

๓) ความท้าทายในการเพิ่มขีดความสามารถของสถาบันและคณาจารย์ใน การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ ในการจัดการศึกษา

๔) การมุ่งเน้นการใช้การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcomes Based Education : OBE) ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมี Learning Outcomes ตาม TQF

๕) การเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ และ

๖) การประกันคุณภาพในระดับหลักสูตร

ในการนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงพยายามสร้างความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับ จักรระบบการ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ และการพัฒนาระบบ สารสนเทศ การรับทราบหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ สถาบันอุดมศึกษาเสนอหลักสูตรต่อ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้วยระบบออนไลน์ทดแทนการ เสนอด้วยเอกสาร

-เริ่มใช้ มคอ.2 ระบบออนไลน์ สิงหาคม 2561

-ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการบริหารหลักสูตร อาทิ การออกแบบหลักสูตร PLOs ผลลัพธ์ การเรียนรู้ของหลักสูตร ไม่ควรมีเกิน 11 ตัว, CLO ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาจะต้องถูกออกแบบโดย อาจารย์ประจำหลักสูตร ส่วนผู้สอนจัดทำ Course Design, การจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน การวัด ประเมินผลการเรียนการสอน ฯลฯ

-แนวทางในการพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์ใน สถาบันอุดมศึกษากำหนดให้มี 3 องค์ประกอบ คือด้านองค์ความรู้ (Knowledge) ด้านสมรรถนะ (Competencies) และด้านค่านิยม(Values)

องค์ประกอบที่ 1 ด้านองค์ความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย 2 มิติ

1.1 ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชา

1.2 ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 ด้านสมรรถนะ(Competencies) ประกอบด้วย 4 มิติ

2.1 ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ พร้อมทั้งสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 3 ด้านค่านิยม(Values) ประกอบด้วย 2 มิติ

3.1 คุณค่าในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.2 อารังไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์

จากคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมานั้น กำหนดให้มีระดับของคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบจำนวน 4 ระดับ ซึ่งแสดงให้เห็นพัฒนาการของอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใน 4 ระดับมีดังนี้

ระดับที่ 1 เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ของตนและประยุกต์ใช้ได้ มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การเรียนรู้เบื้องต้น สามารถออกแบบกิจกรรม ใช้ทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงผู้เรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ สามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นำผลประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์ขององค์กร

ระดับที่ 2 เป็นผู้มีความรู้ลึกในศาสตร์ของตน และติดตามความก้าวหน้าของความรู้ในศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์การเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน กำกับดูแลและติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างเป็นระบบ ให้คำปรึกษาชี้แนะแก่เพื่อนอาจารย์ในศาสตร์ได้ และส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ภายในองค์กร

ระดับที่ 3 เป็นผู้มีความรู้ลึกในการจัดการเรียนสอนระดับที่ 2 ที่เชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน ศาสตร์การเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ข้ามศาสตร์ นำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เป็นพี่เลี้ยงและผู้ชี้แนะในระดับองค์กรด้านการจัดการเรียนรู้ และนโยบายด้านจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์

ระดับที่ 4 เป็นผู้มีความรู้ลึกในการจัดการเรียนสอนระดับที่ 3 ที่เป็นผู้นำในศาสตร์ของตน ศาสตร์การเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ข้ามศาสตร์ เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์ความรู้ และการจัดการเรียนรู้ในระดับชาติ และนานาชาติ เป็นผู้นำเชิงนโยบายด้านจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์